

Ministerie van Veiligheid en Justitie

Strafrechtketen 2015 factsheet

JUNI 2016

E-zine Jaarrapportage Strafrechtketen 2015

Dit is een e-zine van de strafrechtketen. Deze e-zine geeft een overzicht van beslissingen die door de diverse organisaties werkzaam in de strafrechtketen in 2015 zijn genomen en de daarbij behorende sancties of maatregelen die tenuitvoer zijn gelegd.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Samenvatting – Strafrechtketen op hoofdlijnen	3
3. Misdrijven	4
Opsporing	4
Vervolg	5
Berechting	5
Resumé	6
4. Overtredingen	8
Opsporing	8
Vervolg	8
Berechting	9
Resumé	9
5. WAHV-overtredingen	10
6. Doorlooptijden	11
7. Tenuitvoerlegging	12
8. Relevante publicaties	14
Voetnoten	14

Figuren

Misdrijven

Figuur 3.1 Geregistreerde misdrijven

Figuur 3.2 Uitstroom opsporingsfase

Figuur 3.3 Uitstroom vervolgingsfase

Figuur 3.4 Uitstroom berechtingsfase in 1e aanleg

Figuur 3.5 Beslissingen per ketenfase

Figuur 3.6 Beslissingen en opgelegde sancties

Figuur 3.7 Opgelegde sancties

Figuur 4.3 Uitstroom berechtingsfase

Figuur 4.4 Beslissingen per ketenfase

Figuur 4.5 Beslissingen en opgelegde sancties

Figuur 4.6 Opgelegde sancties

Doorlooptijden

Figuur 6.1 Doorlooptijd standaardzaken

Figuur 6.2 Doorlooptijd zaken voor de rechter

Overtredingen

Figuur 4.1 Uitstroom opsporingsfase

Figuur 4.2 Uitstroom vervolgingsfase

Alle delicten

Figuur 7.1 Tenuitvoerlegging, startsnelheid

Figuur 7.2 Tenuitvoerlegging, zekerheid

Colofon

Dit is een uitgave van de directie Strafrechtketen.

De directie is bereikbaar via (070) 370 6151.

Meer weten over Strafrechtketen 2015?

Neem contact op met René van Koetsveld of Inge Henneken-Hordijk van de directie Strafrechtketen:

René van Koetsveld 06-11 53 46 48 / g.p.van.koetsveld@minvenj.nl

Inge Henneken-Hordijk 06-55 43 23 64 / i.henneken@minvenj.nl

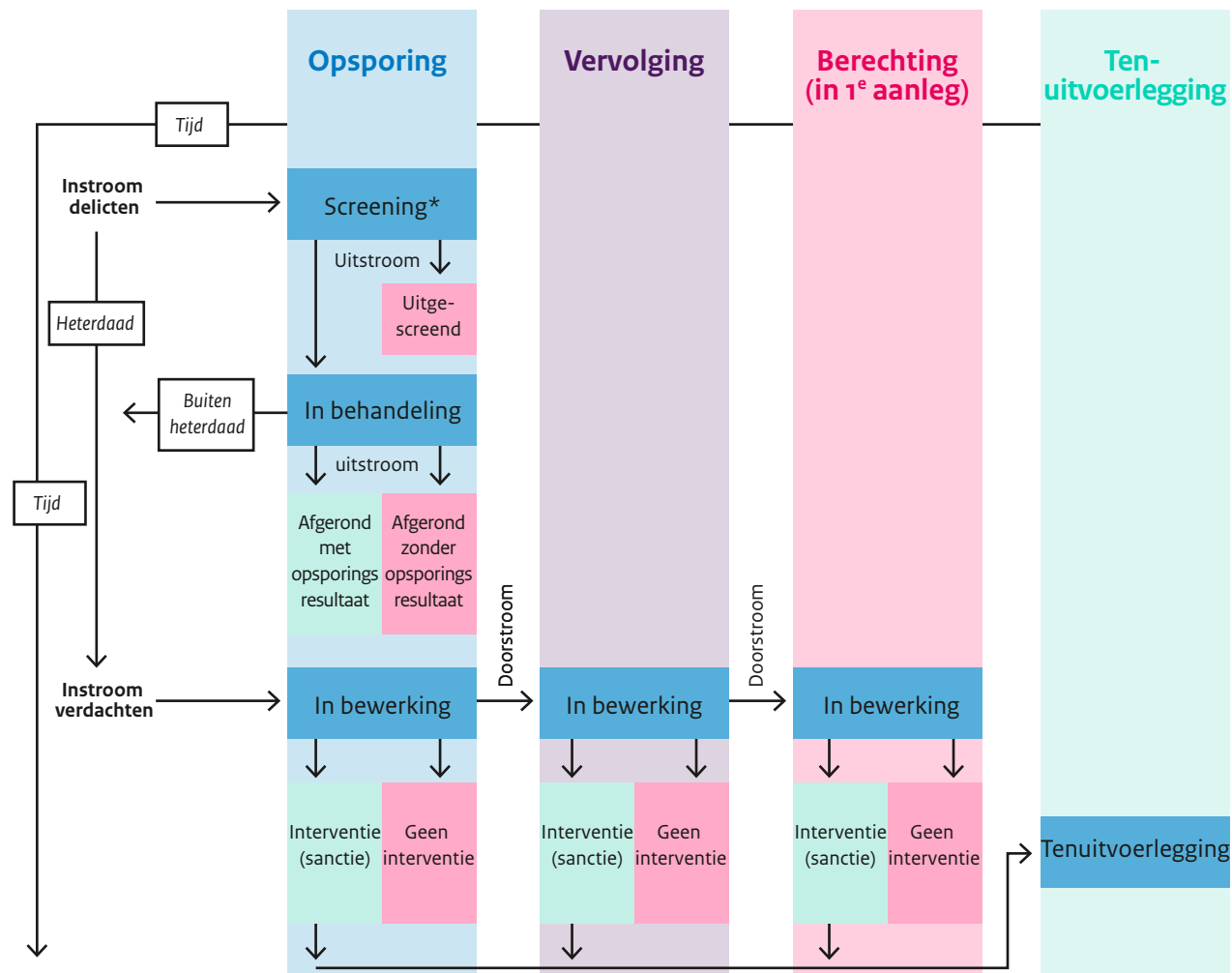
Strafrechtketen 2015

1. Inleiding

Deze factsheet geeft de ontwikkeling van de strafrechtketen in het jaar 2015 op hoofdlijnen weer¹. De gegevens zijn o.a. afkomstig uit de Strafrechtketenmonitor (SKM) en de KPI-monitor Uitvoering Strafrechtelijke Beslissingen (USB)². De SKM heeft als doel de hoofdstromen in de strafrechtketen inzichtelijk te maken om (afwijkende) trends waar te nemen. De USB-monitor maakt het presteren van de tenuitvoerlegging van de sancties inzichtelijk.

In de laatste jaren is in toenemende mate aangegeven dat gelet op de omvang van de strafrechtketen meer doelstellingen wenselijk zijn. In het kader van de verduurzaming van de samenwerking in de strafrechtketen staat in het Besluit van hotel New York (2015) dat wordt gewerkt aan een samenhangend stelsel van kwalitatieve en kwantitatieve ketenindicatoren. In de doorontwikkeling met de genoemde monitoren wordt hier verder vorm aan gegeven.

De strafrechtketen is (sterk vereenvoudigd) schematisch als volgt weer te geven:

Het strafrecht maakt onderscheid tussen misdrijven en overtredingen. Beide zijn strafbare feiten en de ernst van het strafbare feit bepaalt of het een misdrijf of overtreding is³. Verder zijn er bepaalde lichte verkeersovertredingen waarbij zonder tussenkomst van de rechter of officier een administratieve afhandeling kan plaatsvinden⁴.

Deze factsheet beschrijft het verloop van zaken binnen de strafrechtketen vanaf het moment dat het gepleegde delict ter kennis komt bij de diverse opsporingsinstanties tot het moment dat de betreffende opsporingsinstantie, de rechter of de officier van justitie voor de eerste keer in de keten een inhoudelijke beslissing in de zaak neemt.

Een eerste inhoudelijke beslissing geeft altijd antwoord op de schuldvraag: is een verdachte schuldig⁵ of onschuldig. Als de verdachte schuldig is, dan is de vraag of er al dan niet één of meerdere sancties worden opgelegd.

Een verdachte heeft de mogelijkheid om tegen deze eerste inhoudelijke beslissing in verzet te gaan of bezwaar/beroep aan te tekenen. Het komt voor dat het niet lukt om de opgelegde sanctie uit te voeren. De zaak stroomt dan opnieuw de strafrechtketen in. Met de doorontwikkeling van de SKM wordt gewerkt aan het separaat inzichtelijk maken van deze stromen. In de USB-monitor wordt op dit moment alleen het presteren van de tenuitvoerlegging van opgelegde sancties aan volwassenen in eerste aanleg gemeten. Ook deze monitor wordt nog doorontwikkeld, zodat het presteren in de tenuitvoerlegging ten aanzien van opgelegde sancties in hoger beroep en aan minderjarigen separaat inzichtelijk wordt.

2. Samenvatting – Strafrechtketen op hoofdlijnen

Het aantal misdrijven daalde in 2015 evenals in 2014 met 7%. Het aantal opgehelderde misdrijven daalde sterker (-11%), waardoor het ophelderingspercentage licht daalde, van 27% in 2014 naar 26% in 2015.

Het aantal verdachten dat door de keten een afdoening in hun zaak heeft gekregen, daalde bij misdrijven met 5%. Bij overtredingen daalde het aantal sterker, namelijk met 13%.

Het aantal schuldigverklaringen en het daarmee samenhangende aantal opgelegde sancties daalde eveneens (bij misdrijven beide -9% en bij overtredingen respectievelijk -19% en -18%).

De doorlooptijd bij standaardzaken (misdrijven waarbij geen sprake is van preventieve hechtenis en overtredingen) verbeterde heel licht. Vier op de tien standaardzaken kreeg binnen 30 dagen een 1^e inhoudelijke beslissing.

De doorlooptijd van zaken die voor de rechter komen is de afgelopen jaren vrij constant. Van de zaken waarin in 2015 een vonnis is gewezen, was dit bij 75% van de zaken binnen 14 maanden (gemiddeld wordt het vonnis in 9 maanden vanaf het eerste verhoor uitgesproken).

Bij de tenuitvoerlegging is het presteren redelijk gelijk gebleven. Hierbij is, binnen de categorie 'opgelegde sancties', na een bepaalde periode gekeken of met de uitvoering van de sancties is gestart en of de sanctie gaande/afgerond of betaald is.

3. Misdrijven

Opsporing

In 2015 zijn bij de politie 925.000 misdrijven ter kennis gekomen. In vergelijking met voorgaand jaar is dit een daling van 7%, waarmee de al enige jaren dalende trend zich voorziet (zie figuur 3.1)⁶.

De daling is zichtbaar bij meerdere delicttypen, bij alle eenheden en zelfs in iets sterkere mate bij de geprioriteerde High Impact Crime delicten woninginbraken en straatroven. Het aantal overvallen daalde met 6%.

Ten aanzien van circa 530.000 misdrijven is in 2015 op basis van de Aanwijzing voor de Opsporing besloten om voorsnog geen verdere opsporingshandelingen te verrichten. Redenen hiervoor zijn gelegen in het ontbreken van voldoende opsporingsindicaties of expliciet beleid.

Ten opzichte van het aantal ter kennis gekomen misdrijven in 2015 is dit 57%. Delicten die relatief vaak worden uitgescreend zijn diefstal van brom- en snor- fietsen, diefstal van/uit of vanaf motorvoertuigen, zakkenrollerij, diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis, vernieling en verkeersongevallen (verlaten plaats ongeval). Op een later moment kan het misdrijf alsnog in onderzoek worden genomen, bijvoorbeeld indien een verdachte het misdrijf bekend of als alsnog een opsporingsindicatie wordt verkregen.

De ingescreende misdrijven (43%) worden door de politie verder in behandeling genomen en als alle opsporingshandelingen zijn uitgevoerd, dan wordt het onderzoek naar het misdrijf afgerond.

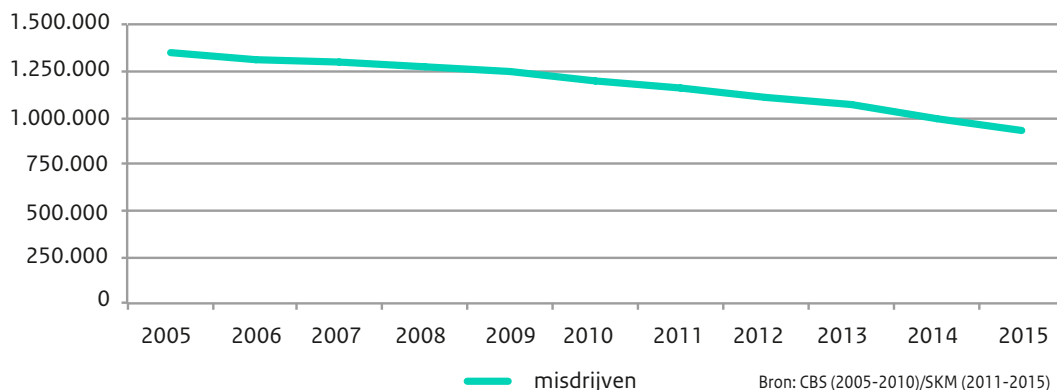
In 2015 is, net als in 2014, meer dan de helft van de onderzoeken (56%) afgerond met één of meer verdachten. Het aantal misdrijven dat is opgehelderd ligt in 2015 rond de 240.000, waarmee het ophelderingspercentage⁸ uit komt op 26% (vergelijkbaar met 2013, een lichte daling echter t.o.v. 2014).

Naast de politie zijn de Koninklijke Marechaussee (KMAR) en de bijzondere opsporingsdiensten (zoals FIOD) en buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) bevoegd tot het opsporen van (bepaalde) strafbare feiten en tot het nemen van beslissingen ter afdoening van de zaak binnen hun verkregen mandaat. Ook kunnen zij de vervolgingsbeslissing in een zaak voorleggen aan het OM. Vanaf 2014 kan het OM in voorkomende gevallen kiezen voor een verwijzing naar Halt⁹ boven een strafrechtelijk traject of een reprimande door de officier van justitie. Deze beslissingen worden, samen met de beslissing om vanwege onvoldoende bewijs de zaak te seponeren, genomen in de opsporingsfase.

Door de diverse opsporingsinstanties (inclusief de politie) zijn in 2015 in totaal 290.000 verdachten in de opsporingsfase afgehandeld.

Figuur 3.1 Geregistreerde misdrijven⁷

Opsporing

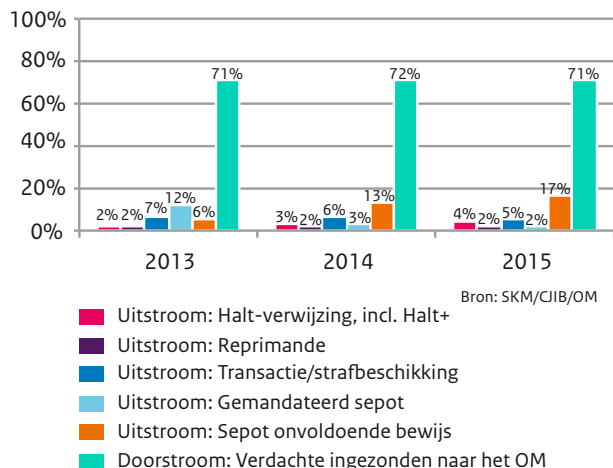
Opsporing

Het gaat om beslissingen om door te verwijzen naar het OM voor een strafrechtelijk vervolg, maar ook beslissingen zoals reprimande, verwijzing HALT, transactie/straf-beschikking en sepot (inclusief de door het OM genomen sepot's vanwege onvoldoende bewijs). Het aantal verdachten dat is afgehandeld daalde in 2015 en wel met 10% t.o.v. 2014.

In het merendeel van de gevallen wordt de afdoeningsbeslissing voorgelegd aan het OM. De beslissing om vanwege onvoldoende bewijs te seponeren geschiedt vanaf 2014, als gevolg van het aanscherpen van het sepotbeleid, vaker door het OM in plaats van door de politie (verschuiving van gemandateerd sepot naar sepot onvoldoende bewijs). Het aandeel verdachten dat een HALT-verwijzing krijgt of een transactie/strafbeschikking (politie-, bestuurlijk of fiscaal) bleef vrij stabiel.

Figuur 3.2 Uitstroom opsporingsfase - misdrijven

Opsporing

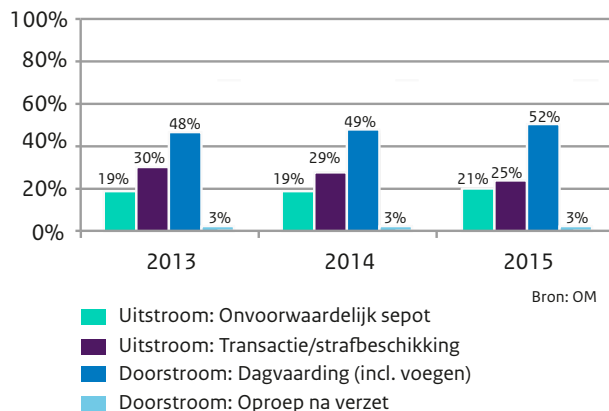
Vervolg

Nadat een opsporingsinstantie besluit om de zaak met verdachte voor te leggen aan het OM, beoordeelt het OM de zaak en besluit om de verdachte niet verder te vervolgen (onvoorwaardelijk sepot), een transactievoorstel te doen of een strafbeschikking¹⁰ op te leggen. Daarnaast kan het OM beslissen tot het dagvaarden van de verdachte, opdat de rechter een uitspraak kan doen in de zaak.

Het OM nam in 2015 in bijna 211.000 zaken een vervolgingsbeslissing¹¹, dit is t.o.v. 2014 een daling van 7%. Het aantal gedagvaardde verdachten bleef vrijwel gelijk en het aantal verdachten dat een transactievoorstel¹² of strafbeschikking heeft gekregen daalde (-19%). Deze daling hangt vermoedelijk samen met het rapport van de Hoge Raad naar de toepassing van de strafbeschikking en de daarop volgende aanpassing van het OM in de wijze van toepassing van de strafbeschikking.

Figuur 3.3 Uitstroom vervolgingsfase - misdrijven

Vervolg

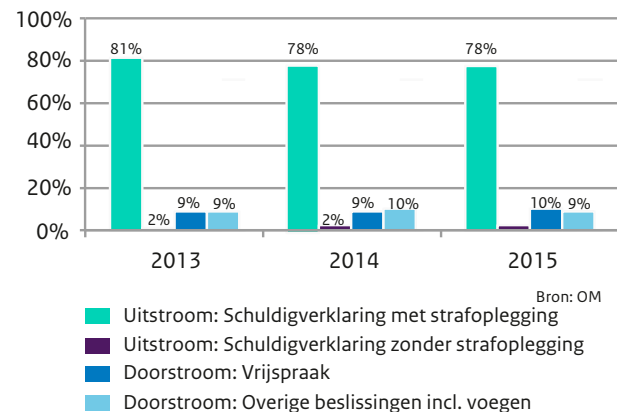

Berechting

In 2015 zijn iets meer dan 120.000 misdrijfzaken voor de 1e keer op zitting gebracht bij de rechter. Dit is een stijging t.o.v. 2014 (+3%). De rechter sprak ruim 105.000 vonnissen¹³ in 1^e aanleg uit en voegde minder dan tien procent van de zaken (8.500) ter zitting. De stijging wordt veroorzaakt door het stijgende verzetspercentage bij strafbeschikkingen en strafbeschikkingen die niet kunnen worden geëxecuteerd, waarna deze zaken voor de rechter komen. Het aantal schuldigverklaringen met strafoplegging steeg licht (+2%), het aandeel bleef gelijk.

Figuur 3.4 Uitstroom berechttingsfase in 1e aanleg - misdrijven¹⁴

Berechting

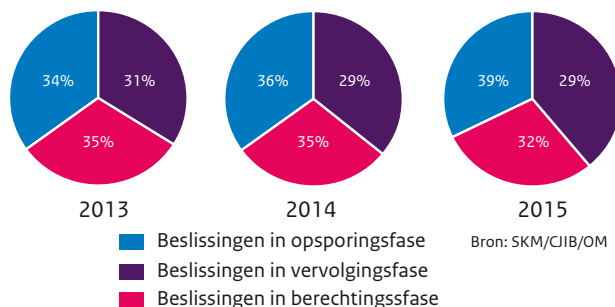
Resumé: Beslissingen en sancties in de keten

Door toedoen van de verschillende opsporingsinstanties, het OM en de rechter hebben in 2015 iets minder dan 300.000 verdachten van misdrijven een beslissing ter afdoening van de zaak gekregen. De meeste verdachten hebben deze beslissing te horen gekregen in de berechttings- of vervolgingsfase. Iets meer dan een kwart van de verdachten hoorde in de opsporingsfase hoe de zaak werd afgehandeld.

Bij 60% van de verdachten van misdrijven komt het tot een schuldigverklaring¹⁵ en 4% wordt vrijgesproken. In een derde (33%) gaat het om een onvoorwaardelijk sepot (vanwege onvoldoende bewijs of alternatieve interventie). De resterende 4% betreft de beslissing om de zaak te voegen of van verdere rechtsvervolging af te zien.

Figuur 3.5 Beslissingen per ketenfase - misdrijven

Beslissingen per fase

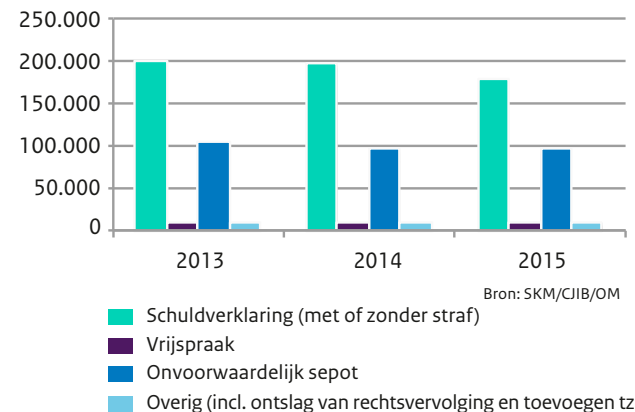
Uiteindelijk is het bij ruim 175.000 verdachten gekomen tot een schuldigverklaring en zijn rond de 195.000 sancties opgelegd¹⁶. Zowel het aantal schuldigverklaringen als het aantal opgelegde sancties daalde t.o.v. het voorgaande jaar, beide met 9%.

De verdeling van de verschillende sancties is vrij stabiel t.o.v. voorgaande jaren. De meest voorkomende sanctie is nog altijd een financiële (49%), daarna volgt een taakstraf (25%) en een vrijheidsbenemende sanctie (8%).

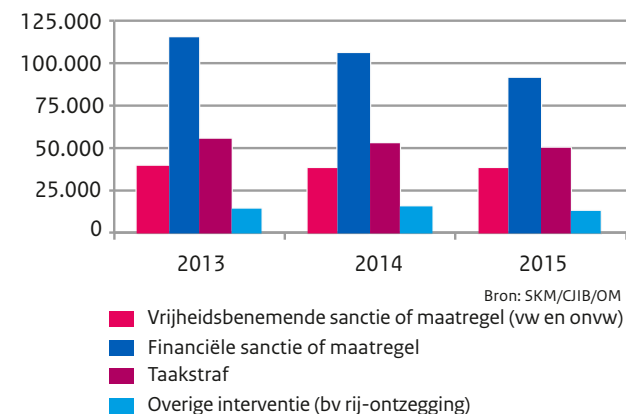
Onder de financiële sanctie valt de schadevergoedingsmaatregel. Hierbij moet de verdachte een schadevergoeding aan het slachtoffer betalen. In 2015 is deze maatregel bij misdrijven circa 13.500 keer opgelegd. Door de jaren heen is dit aantal vrij constant.

Figuur 3.6 Beslissingen en opgelegde sancties - misdrijven

Beslissingen

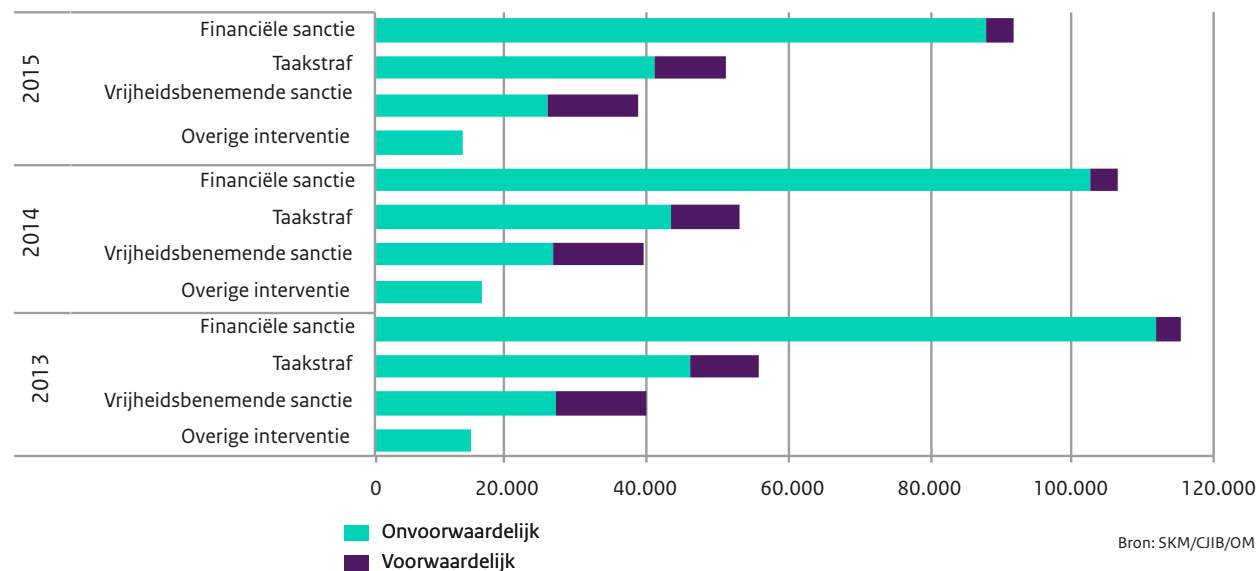
Sancties

Bij de tenuitvoerlegging van de opgelegde sancties zijn o.a. het CJIB, de DJI, de drie reclasseringsorganisaties, HALT en Raad voor de Kinderbescherming betrokken. Het is van belang om onderscheid te maken tussen type en of het voorwaardelijk of (deels) onvoorwaardelijk is. Bij een voorwaardelijke sanctie kan als bijzondere voorwaarde toezicht worden opgelegd. Het merendeel van de sancties was in 2015 (deels) onvoorwaardelijk (86%).

Figuur 3.7 Opgelegde sancties – misdrijven

Tenuitvoerlegging

4. Overtredingen

Opsporing

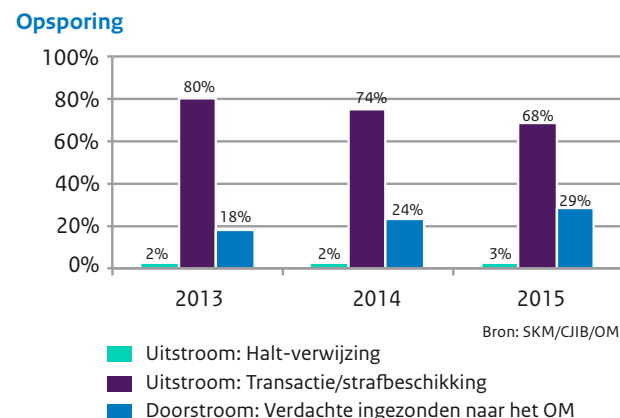
In tegenstelling tot misdrijven vindt bij overtredingen geen afweging plaats ten aanzien van het wel of niet verrichten van verdere opsporingshandelingen, maar krijgt elke geconstateerde overtreding direct een strafrechtelijk vervolg.

In 2015 is door de diverse opsporingsinstanties t.a.v. bijna 325.000 verdachten van overtredingen een beslissing genomen ter afdoening van de zaak.¹⁷ Dit is een daling van 20% t.o.v. het voorgaande jaar. Deze daling wordt mede veroorzaakt door een duidelijke daling van het aantal strafbeschikkingen dat door politie (-32%) is uitgevaardigd, hetgeen samenhangt met de gevoerde coulance-acties in het kader van de cao. Verder daalde het aantal strafbeschikkingen dat door de gemeente is uitgevaardigd sterk (-22%). De overige opsporingsinstanties laten daarentegen een stijging zien (+18%), waardoor de totale daling iets minder sterk uitvalt.

Bij overtredingen besloot de opsporingsinstantie overwegend tot een transactievoorstel of strafbeschikking. In meer dan een kwart van de gevallen werd de beslissing tot verdere vervolging voorgelegd aan het OM. Belangrijkste reden hiervoor is het feitgecodeerde karakter van de meeste overtredingen, waarbij het OM van te voren de beslissing verwoordt. De stijging vanaf 2014 van het aandeel dat aan het OM is voorgelegd komt mogelijk doordat er vaker sprake is van recidive, geen vast adres in Nederland of doordat de verdachte

in het voortraject al heeft aangegeven niet akkoord te gaan met een strafbeschikking, al dan niet na consultatie van een advocaat.

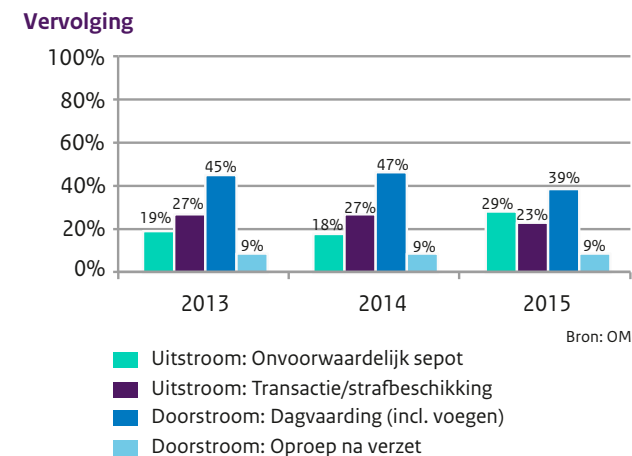
Figuur 4.1 Uitstroom opsporingsfase - overtredingen

Vervolging

Het aantal in 2015 door het OM genomen beslissingen¹⁸ komt uit op ruim 145.000, hetgeen een stijging is van 17%. Net als bij misdrijven wordt dit mede veroorzaakt door een stijgend verzetspercentage en strafbeschikkingen die niet kunnen worden geëxecuteerd. Dit heeft zijn weerslag op het aantal onvoorwaardelijke septs, welke bijna is verdubbeld t.o.v. 2014. Door de relatief lange termijn die het CJIB heeft om de executie uit te voeren, is de vervolgbaarheid op een gegeven moment een issue. Zeker bij lichtere zaken zoals overtredingen is het niet meer opportuun om na 2 jaar de zaak nog voor te leggen aan de rechter en volgt een sepotbeslissing. Dit maakt dat in 2015 minder vaak dan in voorgaande jaren besloten is tot dagvaarden. In plaats van in de helft van de overtredingszaken nog maar bij vier van de tien.

Figuur 4.2 Uitstroom vervolgingsfase - overtredingen¹⁹

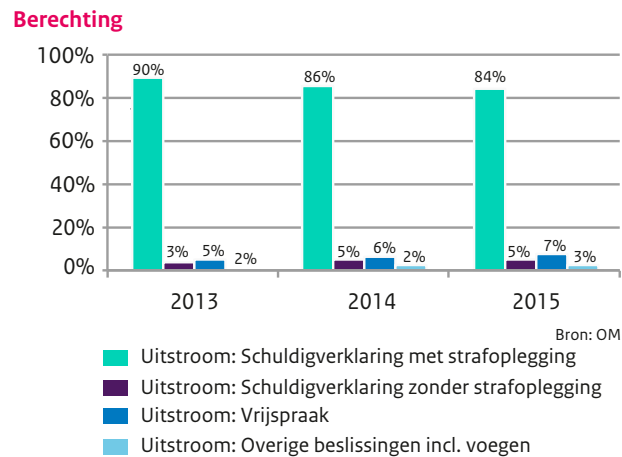

Berechting

In 2015 zijn ruim 65.000 overtredingszaken voor de eerste keer ter zitting gebracht²⁰: een stijging van 13% in vergelijking met 2014. In circa 60.000 zaken volgde een vonnis¹³ van de kantonrechter, eveneens een stijging t.o.v. 2014 (+8%). In slechts een beperkt aantal zaken is gevoegd (minder dan 200 zaken). Om de voorraad (te beoordelen) zaken bij het OM te verwerken was voor 2015 in verschillende convenanten extra capaciteit afgesproken, waar uitvoering aan is gegeven.

Bij het merendeel van de verdachten van overtredingen komt het tot een schuldigverklaring. Er is met name een toename te zien van het aantal overige beslissingen. Het aandeel schuldigverklaring met strafoplegging is hierdoor gedaald.

Figuur 4.3 Uitstroom berechtingsfase - overtredingen

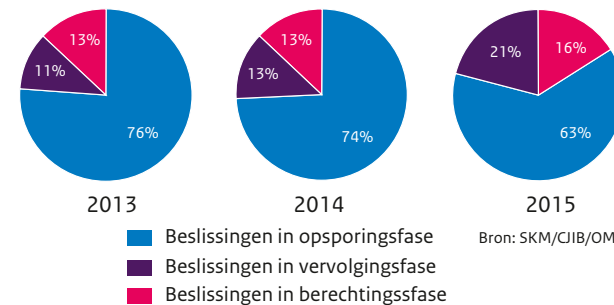

Resumé: Beslissingen en opgelegde sancties in de keten

De diverse organisaties binnen de strafrechtketen namen in 2015 ten aanzien van rond de 365.000 verdachten van overtredingen een beslissing ter afdoening van de zaak. Ruim zes van de tien verdachten krijgt deze beslissing van de politie of een andere opsporingsdienst in de opsporingsfase te horen. Dit is een duidelijke daling in vergelijking met voorgaande jaren.

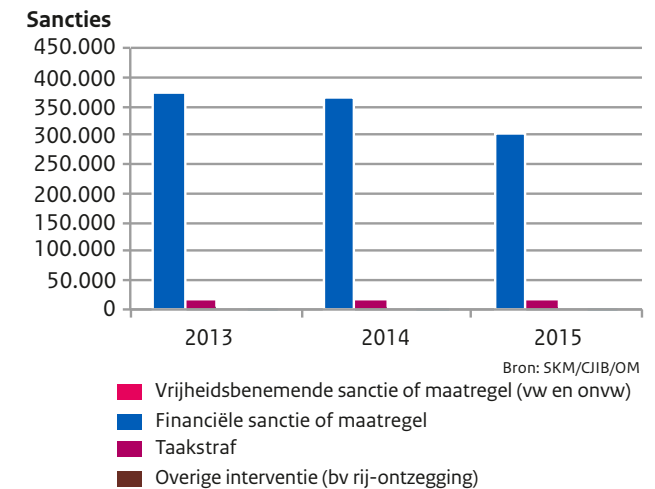
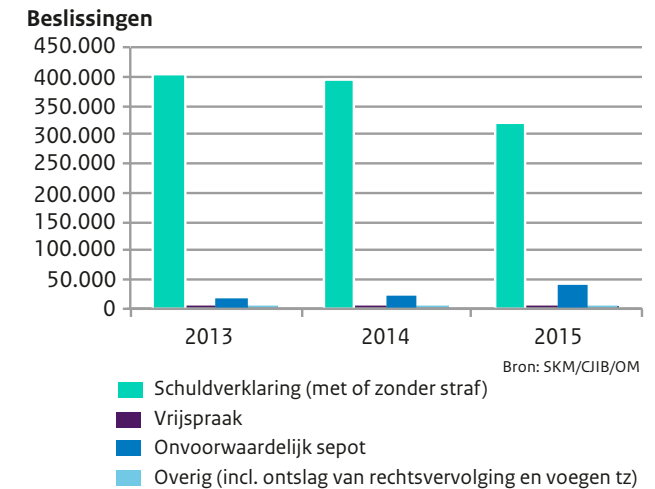
Figuur 4.4 Beslissingen per ketenfase - overtredingen

Beslissingen per fase

Bij het merendeel van de verdachten komt het tot een schuldigverklaring (87%). Dit heeft geleid tot het opleggen van in totaal circa 320.000 sancties. Deze sanctie is meestal een financiële sanctie (93%). Slechts zeer beperkt is er sprake van een taakstraf (5%), een vrijheidsbenemende (2%) of overige sanctie (1%). Zowel het aantal schuldigverklaringen als het aantal opgelegde sancties is t.o.v. het voorgaande jaar sterk gedaald, respectievelijk met 19% en 18%.

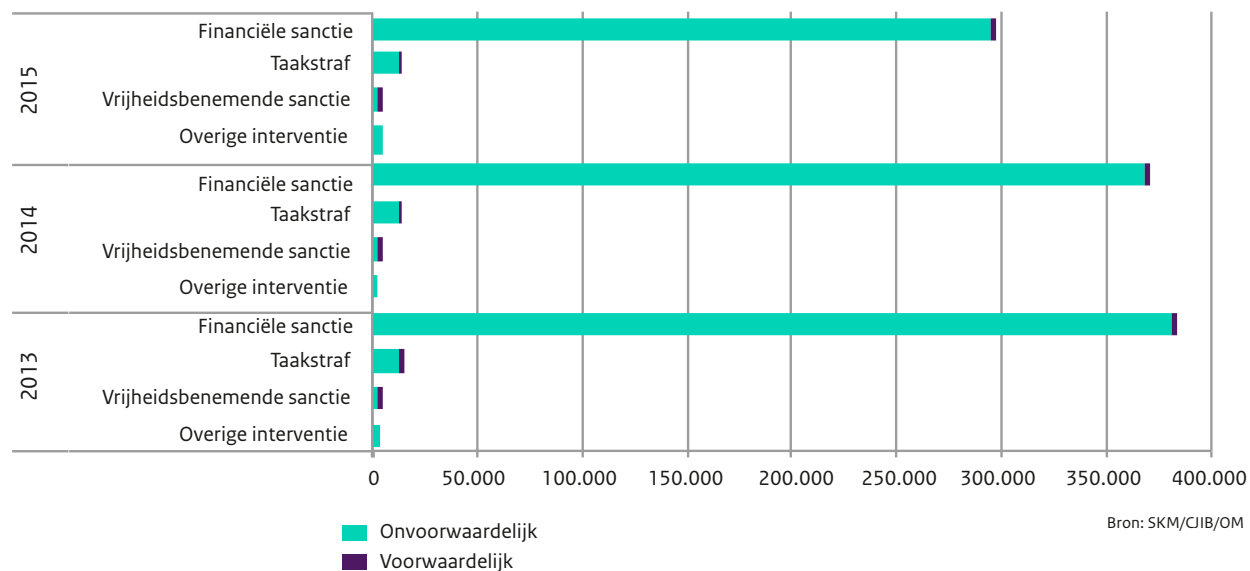
Figuur 4.5 Beslissingen en opgelegde sancties - overtredingen

Het merendeel van de 320.000 opgelegde sancties betreft dus een financiële sanctie, welke vrijwel altijd een onvoorwaardelijke sanctie is. Bij overtredingen komt het sporadisch voor dat als financiële sanctie een schadevergoedingsmaatregel voor het slachtoffer wordt opgelegd (minder dan 100). Een duidelijke stijging is zichtbaar bij de overige interventies zoals een rij-ontzegging, echter op het totaal zijn de absolute aantallen gering.

Figuur 4.6 Opgelegde sancties - overtredingen

Tenuitvoerlegging

5. WAHV-overtredingen

Bij bepaalde lichte verkeersovertredingen, veelal lichte snelheidsovertredingen en bijvoorbeeld door rood licht rijden, niet handsfree bellen tijdens het besturen van een auto en geen gebruik maken van autogordels, is geregeld dat zonder tussenkomst van de rechter of officier een administratieve afhandeling kan plaatsvinden. Dit zijn de zogeheten WAHV-overtredingen. In 2015 zijn door het CJIB bijna 8 miljoen beschikkingen in verband met WAHV-overtredingen verzonden aan overtreeders. Dit is een lichte daling van 4%, welke net zoals bij de reguliere overtredingen voor een deel kunnen worden verklaard door de coulance-acties van de politie in het kader van de nieuwe CAO.

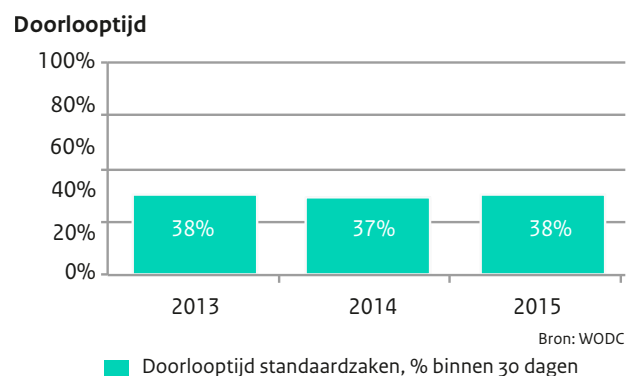
6. Doorlooptijden

Naast het nemen van een afdoeningsbeslissing in een zaak is het van belang dat deze beslissing binnen een redelijke termijn wordt genomen. Deze termijn (de doorlooptijd) wordt bepaald als de tijd tussen de datum van het eerste verhoor en de datum waarop een eerste inhoudelijke beslissing wordt genomen.

De doorlooptijd wordt gemonitord voor standaardzaken. Dit zijn zaken waarbij de procedure binnen de keten in sterke mate is gestandaardiseerd en afdoening binnen een redelijke termijn mogelijk wordt geacht. Deze zaken hebben zowel betrekking op overtredingen als misdrijven. Zaken waarin sprake is van preventieve hechtenis zijn uitgesloten.

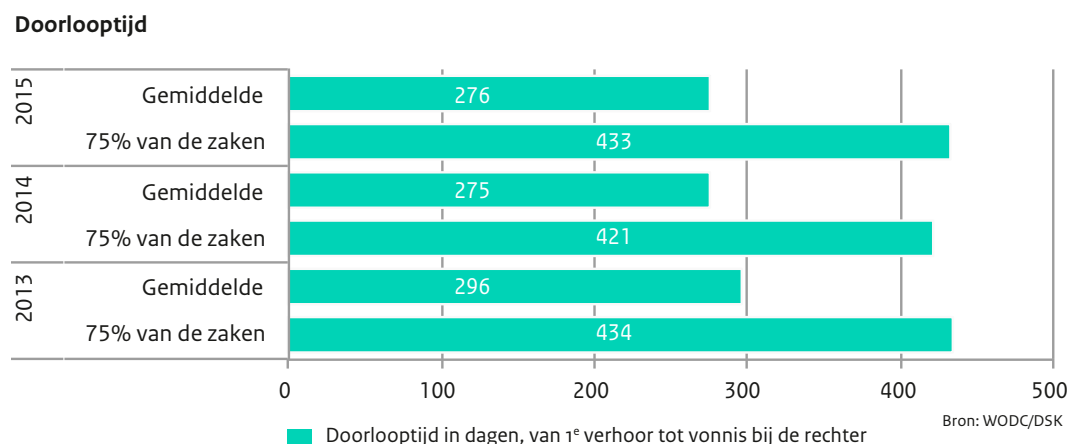
De doorlooptijd van standaardzaken in 2015 is t.o.v. voorgaand jaar heel licht verbeterd en vrijwel gelijk aan 2013. Het aandeel standaardzaken dat binnen 30 dagen een eerste inhoudelijke beslissing heeft gekregen is 38%.

Figuur 6.1 Doorlooptijd standaardzaken

Naast de doorlooptijd van standaardzaken wordt de doorlooptijd gemonitord van zaken die voor een eerste inhoudelijke beslissing aan de rechter worden voorgelegd. Hierbij wordt zowel naar de gemiddelde doorlooptijd gekeken als naar het aantal dagen, waarbij in 75% van de zaken een vonnis is gewezen. De vonnissen die in 2015 zijn uitgesproken hadden een gemiddelde doorlooptijd van 276 dagen oftewel 9 maanden. Voor 75% van de zaken met een vonnis in 2015 is het vonnis uitgesproken binnen 433 dagen oftewel binnen 14 maanden.

Figuur 6.2 Doorlooptijd zaken voor de rechter

7. Tenuitvoerlegging

Bij de tenuitvoerlegging wordt van de opgelegde sancties na een bepaalde periode gekeken wat de status is. Zo kan per sanctiestroom worden nagegaan hoe snel de tenuitvoerlegging na het vonnis of de beslissing is gestart en hoeveel zaken na een langere periode nog open staan.

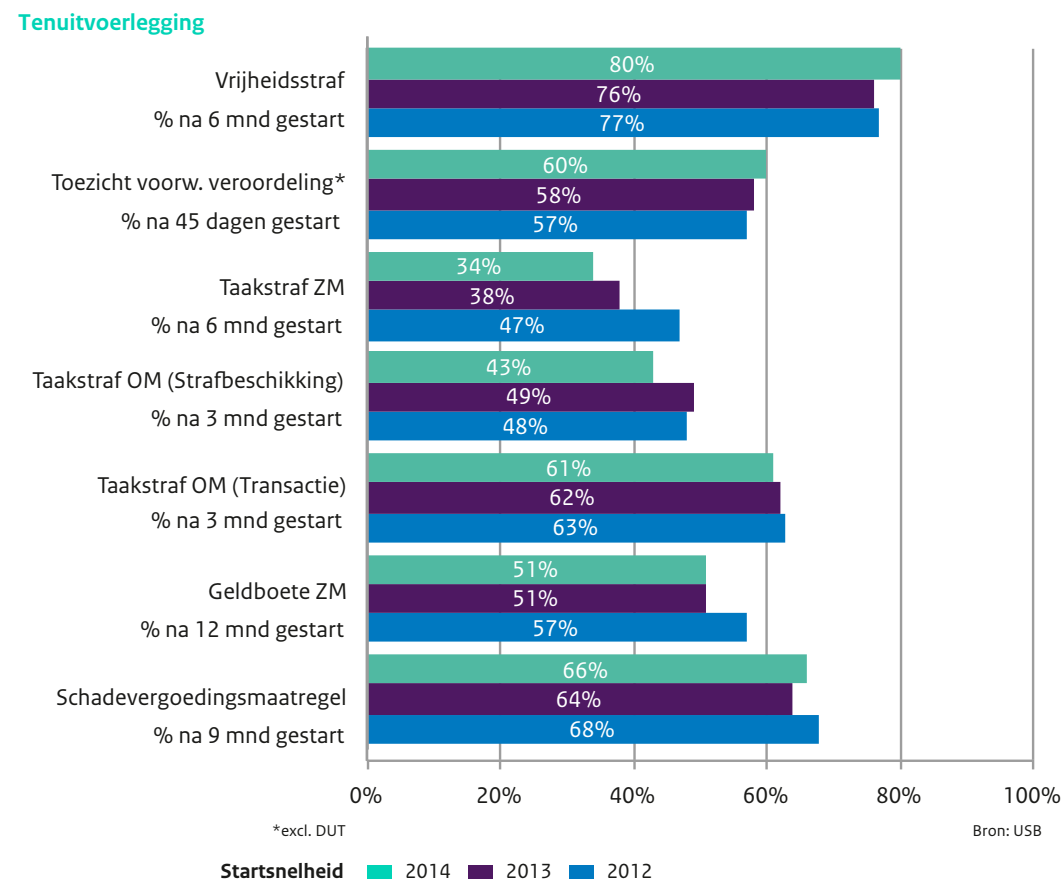
Voor de tenuitvoerlegging van een sanctie maakt het geen verschil of de sanctie is opgelegd n.a.v. een misdrijf of een overtreding. Om die reden wordt dit onderscheid hier niet meer toegepast, maar wordt gekeken naar het totaal van opgelegde sancties en de bijbehorende tenuitvoerlegging.

Voor de startsnelheid wordt na een kortere periode gekeken welk aandeel van de opgelegde sanctie is gestart. Per sanctiestroom is gekeken welke observatieperiode het beste past. Over de zaken die in de jaren 2012, 2013 en 2014 zijn opgelegd, is het presteren in figuur 7.1 weergegeven.

Door de jaren heen blijft het presteren vrij gelijk. De daling van het percentage door de rechter opgelegde taakstraffen dat na 6 maanden is gestart, is te verklaren door de toegenomen instroom bij de 3RO. In 2015 zijn maatregelen genomen om het presteren te verbeteren en de eerste effecten hiervan zijn zichtbaar. De daling van het percentage door de rechter opgelegde geldboetes dat na 12 maanden is gestart is het gevolg van de komst van de geldsom strafbeschikking, waarbij alleen nog de relatief zware zaken met een geldboetevonnis worden afgedaan.

Deze zijn over het algemeen lastiger te innen dan relatief lichtere zaken, zoals WAHV-sancties en geldsom strafbeschikkingen.

Figuur 7.1 Tenuitvoerlegging, startsnelheid

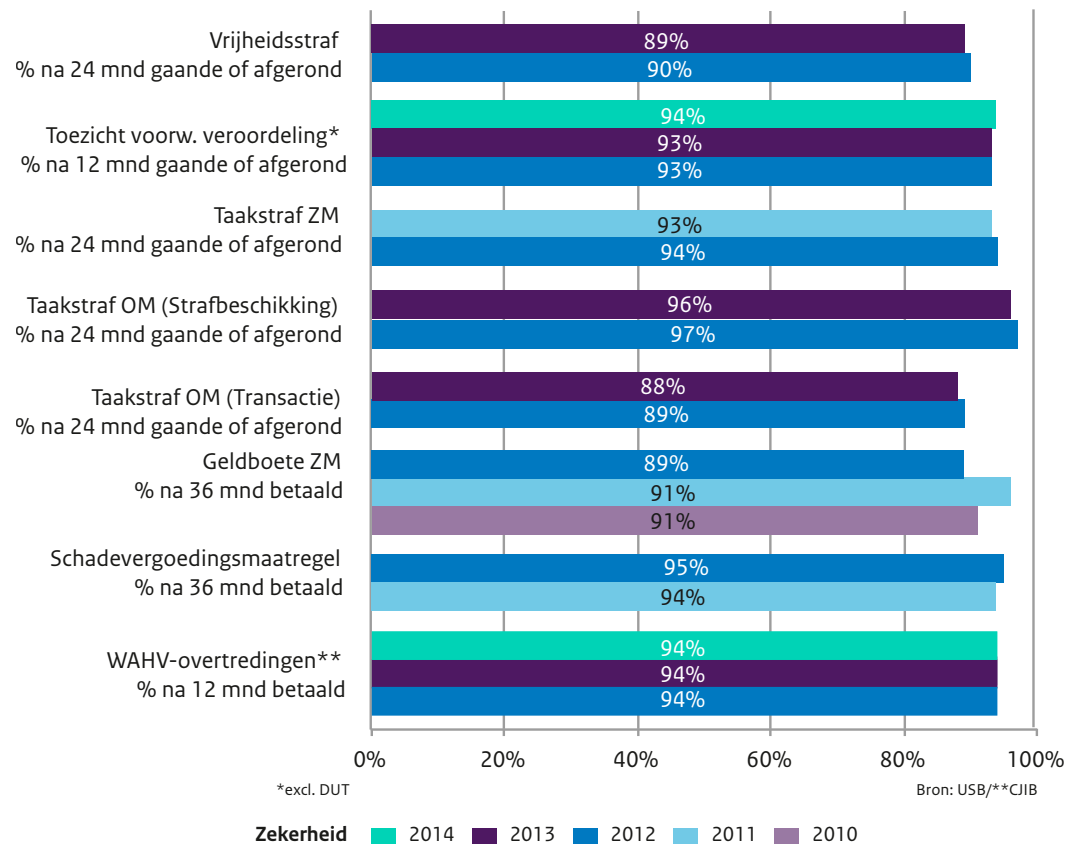

Naast de startsnelheid wordt het percentage lopende of afgedane sancties na een langere periode gemeten: de zekere tenuitvoerlegging. Omdat de observatieperioden hierbij langer zijn, wordt gekeken naar zaken die langere tijd geleden zijn opgelegd. Het gaat dan om de jaren 2010 tot en met 2014, afhankelijk van de observatieperiode van de betreffende sanctiestroom.

Het presteren na langere tijd is over de jaren heen hoog en constant. Daarbij blijft de keten zich inzetten om ook zaken die nog niet zijn gestart of afgedaan, alsnog uit te voeren.

Figuur 7.2 Tenuitvoerlegging, zekerheid

Tenuitvoerlegging

8. Relevante publicaties

Er wordt op meerdere momenten gerapporteerd over (onderdelen van) de strafrechtketen, waaronder in de jaarverslagen van de afzonderlijke ketenpartners en het ministerie van Veiligheid en Justitie. De Strafrecht-ketenmonitor sluit zoveel mogelijk aan bij de definities en begrippen die de ketenpartners hanteren.

Een omvangrijkere wetenschappelijke publicatie is het door het WODC in samenwerking met het CBS en de Raad voor de rechtspraak gepubliceerde rapport 'Criminaliteit en rechtshandhaving' (C&R). Voor C&R wordt in belangrijke mate van dezelfde gegevens gebruik gemaakt als in de SKM, alleen de publicatie-frequentie is jaarlijks in plaats van per kwartaal (peildata van de cijfers is verschillend) en verschijnt pas in het najaar na afloop van het rapportagejaar. Om methodo-logische redenen zijn bepaalde definities afwijkend van de door de ketenpartners intern gehanteerde definities.

Voetnoten

- 1 Met uitzondering van de behandeling in hoger beroep en cassatie.
- 2 Naast de SKM en de USB-monitor zijn cijfers van het OM afkomstig uit het OM-jaarbericht gebruikt.
- 3 Een paar voorbeelden. Rijden onder invloed is een misdrijf, evenals doodslag of vernieling van een bushokje. Rijden door rood licht is een overtreding, net als met 200 km per uur over de snelweg rijden, wildplassen of verkeerd aanbieden van afval.
- 4 Wet Administratiefrechtelijke Handhaving Verkeersovertredingen 1990 (WAHV, ook wel bekend als de 'Wet Mulder'). Het gaat hierbij om lichte snelheidsovertredingen, door rood licht rijden, niet handsfree bellen tijdens het besturen van een auto en geen gebruik maken van autogordels.
- 5 De term 'schuldig' wordt alleen gebruikt bij veroordelingen door de rechter, echter het uitvaardigen van een strafbeschikking houdt ook een vaststelling van schuld in. In die gevallen is de schuldvaststelling impliciet. Bij een (geaccepteerd) transactievoorstel en een verwijzing naar HALT is er sprake van een schuldbekentenis door de verdachte. En bij een reprimande worden feit en verdachte geregistreerd door de politie en wordt een mondelinge waarschuwing gegeven.
- 6 Dit wijkt af van het door het CBS gepubliceerde cijfer, waarin het aantal internetaangiftes is meegerekend. De daling komt bij het CBS uit op 5%.
- 7 Door politie.
- 8 Het ophelderingspercentage is berekend door het aantal in een bepaald jaar opgehelderde misdrijven te delen door het aantal geregistreerde misdrijven in datzelfde jaar. Het CBS volgt het aantal geregistreerde misdrijven uit een bepaald jaar drie jaar lang. Hierna wordt het ophelderingspercentage pas definitief vastgesteld.
- 9 Het betreft hier HALT+, dat wil zeggen dat een zwaardere HALT-straf wordt opgelegd in de vorm van meer uren leer- en/of taakstraf.
- 10 Dit kan alleen voor een aantal veel voorkomende strafbare feiten, beschreven in de wet OM-afdoening.
- 11 Het gaat hier om de eerste inhoudelijke beslissingen (excl. seposts onvoldoende bewijs), als ook de beslissingen van het OM op verzetten tegen politiestrafbeschikkingen en niet-gelukte executies van politiestrafbeschikkingen. Deze verschillende stromen zijn nog niet door de gehele keten heen apart te onderscheiden.
- 12 Transacties zijn inclusief voorwaardelijke seposts.
- 13 Eindvonnis in strafzaken met RM-akkoord.
- 14 Onder overige beslissingen vallen o.a. rechter niet bevoegd, nietigverklaring dagvaarding, OM niet-ontvankelijk en afdoening zonder uitspraak (zoals rechtbank niet bevoegd).
- 15 Omwille van de leesbaarheid wordt hier onder schuldigverklaring zowel de schuldigverklaring door de rechter verstaan, als ook de impliciete schuldvaststelling bij een strafbeschikking, een schuldbe-kentenis door de verdachte bij een (geaccepteerd) transactievoorstel of een verwijzing naar HALT en de registratie van feit en verdachte door de politie bij een reprimande. Eveneens omwille van de leesbaarheid wordt met sancties zowel maatregelen als schadever-goedingsmaatregel, TBS of gedragsbeïnvloedende maatregel bedoeld.
- 16 Aan één verdachte kunnen meerdere sancties of maatregelen worden opgelegd.
- 17 Voor het bepalen van het aantal beslissingen door de diverse opsporingsinstanties wordt gekeken naar de instroom bij het OM en bij het CJIB. De instroomcijfers worden echter beïnvloed door voorraadeffecten. Keuzes in de capaciteitsinzet bij het OM en het CJIB kunnen de omvang van de gemeten instroom beïnvloeden. Het versneld wegwerken van voorraad beïnvloedt de gemeten instroom positief, het ontstaan van een voorraad beïnvloedt de gemeten instroom negatief. Het aantal beslissingen geeft daarom mogelijk een vertekend beeld van het aantal geconstateerde overtredingen in een jaar.
- 18 Het gaat hier om zowel de eerste inhoudelijke beslissingen, als ook de beslissingen van het OM op verzetten tegen politiestrafbeschikkingen en niet-gelukte executies van politiestrafbeschikkingen. Deze stroom is nog niet door de hele keten apart te onderscheiden.
- 19 Transacties zijn inclusief voorwaardelijke seposts.
- 20 Het totaal aantal zaken dat voor de 1^e keer op zitting wordt gebracht wordt bepaald door het aantal zaken waarin besloten is tot dagvaarden en zaken waarin verzet tegen een strafbeschikking is aangetekend. Dit laatste is nog niet apart te onderscheiden, maar beslaat bij overtredingen een aanzienlijk deel van de zaken die ter zitting worden gebracht.